

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ПОДІЯХ І ПЕРСОНАЛІЯХ: ОСОБЛИВОСТІ, ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 19 листопада 2020 року)**

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

**РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
У ПОДІЯХ І ПЕРСОНАЛЯХ:
ОСОБЛИВОСТІ, ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 19 листопада 2020 року)

Харків
2020

УДК 37-043.86(477)(062.552)

Р 64

Редакційна колегія:

- Пономарьова Г. Ф.** – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, Почесний громадянин Харківської області, ректор – голова;
- Степанець І. О.** – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи – заступник голови.

Члени редакційної колегії:

- Дмитренко К. А. – кандидат педагогічних наук, вчений секретар;
- Одарченко В. І. – кандидат педагогічних наук, доцент;
- Демченко Н. Д. – кандидат філологічних наук, доцент;
- Цуранова О. О. – кандидат мистецтвознавства, доцент;
- Юрченко М. С. – кандидат історичних наук, доцент;
- Михальченко Н. Р. – начальник редакційно-видавничого відділу.

Друкується за рішенням Вченої ради

*Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради (протокол Вченої ради № 5 від 18 листопада 2020 р.)*

Р 64

Розвиток національної педагогічної освіти у подіях і персоналіях особливості, здобутки та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ конф. (19 листопада 2020 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків : ФОП Петров В. В., 2020. – 416 с.

До матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції включені доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої та загальної середньої освіти, аспірантів, здобувачів.

Тематика матеріалів збірника охоплює практичні питання розвитку національної педагогічної освіти у подіях і персоналіях, історичні аспекти, проблеми та перспективи становлення та розвитку національної педагогічної освіти, модернізації освітнього процесу в контексті актуалізації ідей класичної педагогічної думки.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів
несуть автори публікацій.

УДК 37-043.86(477)(062.552)

© Харківська гуманітарно-педагогічна академія, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.....	3
<i>Агеєнко Т.А.</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ГАЛУЗІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	4
<i>Акімова О.М.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ТА АСИСТЕНТА ДО СПІЛЬНОГО ВИКЛАДАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	7
<i>Аксьонов Д.В., Калінін К.Є</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО.....	9
<i>Александрова О.О., Дніпровська Н.Г</i> ДІТЯЧА ХОРОВА МУЗИКА 2-ї ПОЛОВИНИ ХХ СТ. В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ.....	12
<i>Андрєєва М.О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ В УКРАЇНІ.....	17
<i>Андрєєва М.О., Безулик А.О.</i> ПОВЕДІНКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ЖИТТЄВИЙ СТРЕС ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ.....	20
<i>Андрєєва М.О., Шадчнев О.В.</i> СУБКУЛЬТУРА СПОЖИВАЧІВ НАРКОТИКІВ.....	23
<i>Андріянова А. В.</i> ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	26
<i>Аржанухіна С.В, Богомал І.Є., Перцова О.В.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	29
<i>Баглай М.В., Форостовець С.В.</i> ВИХОВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ЛІЦЕЯХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	33
<i>Бакуменко Т.К.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОРЕКЦІЙНИХ ТРЕНАЖЕРІВ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	35
<i>Балла Л.В.</i> ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	41
<i>Башевський Є.В.</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	43
<i>Бахмат Л.В., Панченко В.В.</i> ONLINE TESTING AS A TOOL TO MONITOR ENGLISH PROGRESS OF FUTURE PHILOLOGY TEACHERS.....	45
<i>Бекенбасва М.Д., Козарь С.С., Аксьонов В.В.</i> ПРИЧИНИ ЗНИЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	47
<i>Бельмаз Я. М.</i> АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВІКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	50
<i>Белкіна Л.В.</i> FORMING COMMUNICATIVE CULTURE OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS.....	54
<i>Беляєв С. Б., Кривенко Ю. О.</i> ТЕМПОРАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ІДЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ ВІД ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ ДО СУЧАСНОСТІ.....	57
<i>Блудова Ю.О., Тютченко К.В.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ДІТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ.....	59
<i>Борзик О.Б., Бобрус Т.С.</i> СПЕЦІФІКА ВІКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	62
<i>Борзик О. Б.</i> ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ МІЖСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	65
<i>Ванюков С. П.</i> РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В ПОДІЯХ І ПЕРСОНАЛЯХ.....	69
<i>Василенко О. М., Оніщук Т. І.</i> ПСИХОЛОГІЮ-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ГРУПІ.....	73
<i>Виноградова О.В.</i> СУЧАСНА МОДЕЛЬ ІНТЕГРОВАНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	77

Линькова В.Г. ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	220
Лук'янова Г. Ю., Салфетнікова О. В., Тарасенко Л. І. СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗИЯ ЯК СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	222
Лутаренко С. Є. ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВ В УКРАЇНІ (1918-1940-ві рр.).....	225
Лученцова І.С., Пятницька Д.В., Поліщук Я. А. РОЗВИТОК ВИТРИВАЛОСТІ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ВПРАВ.....	229
Мазяж А. Н. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОБОТИ НАД ДІТЯЧИМ РЕПЕРТУАРОМ.....	233
Макарова С.В., Мельник А.І., Гіда С.І. ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ, ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	236
Максим О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	238
Меркулова Ю. В. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ.....	244
Мицюра І.О., Лигус О.Ф. СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК КЛЮЧОВА ПАРАДІГМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	244
Мицюра І. О., Оробченко Т. Ю. УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	246
Мицюра І.О., Саранча А.О. МЕТОДИКА ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	250
Міненко Д. В., Харченко В. Є., Шкарлат В. В. ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ В ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТА.....	252
Монастирська О. В., Бобкова О. І. ЕДУКАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЦІЛІСНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	254
Нечипоренко М. О., Тулиця А. І. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМІнь ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРИ РОБОТІ НАД ЛЕКСИКОЮ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	257
Нечитайло Ю.С., Бугрій Н.В. БІОСОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В БІОГЕННІЙ ПСИХОЛОГІЇ ГРИГОРІЯ КОСТЮКА.....	260
Ніжевська Т. В., Мірошніченко В. І., Стаднік Д. А. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ.....	263
Овчаренко Л. В., Турукіна О. В., Лосєв О. С., Лосєва О. С. ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МІСТЕЦТВА.....	266
Овчаренко Р.Т., Ткаченко І.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКОНАННІ КУРСОВИХ РОБІТ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ.....	268
Овчарова І.А., Бившева Т. Ф., Погода О.В. ВПЛИВ ТВОРЧОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА НА РОЗВИТОК МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	272
Олешко В.Л., Олешко Т.Є. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ НАД ФОРМУВАННЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МІСТЕЦТВА.....	276
Отрошко Т.Ф. ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	278
Пехарєва С.В., Пехарєва А.С. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ООП У РАМКАХ БІОПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ДОПОМОГИ.....	281
Пироженко О.С., Пожедай А.І. ВНЕСОК В.І. БОНДАРЯ В ІСТОРІЮ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКІ.....	284

Біопсихосоціальна модель допомагає нам краще зрозуміти причини складної поведінки та неуспішності дітей у навчанні і, отже, може бути більш точним у вирішенні цих проблем.

Література

1. Аймедов К. В. Біопсихосоціальна модель допомоги у клінічній практиці : цикл наук. праць. Одеса : Прес-кур'єр, 2016. іл., табл. с. 8–13.
2. Демченко І. І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04; 13.00.03. Умань, 2016. 45 с.
3. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах : постанова Каб. Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872.
4. Griffiths, D. M., Gardner, W. I., & Nugent, J.A. (1998). Behavioural supports: Individual centered interventions - A multimodal functional approach. Kingston, NY: NADD Press
5. Lisa Reisinger Using a Bio-Psycho-Social Approach for Students With Severe Challenging Behaviours (pp. 259-270).. LEARNing Landscapes 2014| Vol. 7, No. 2, Spring

ВНЕСОК В.І. БОНДАРЯ В ІСТОРІЮ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Пироженко О.С., Пождай А.І.

На сучасному етапі життя вивчення особливостей розвитку та освіти людини, що має обмежені можливості та реалізація корекційно-виховних завдань, для знаходження найкращих шляхів забезпечення для нього можливостей максимально незалежного життя є актуальним питанням для спеціальної педагогіки. А це безпосередньо залежить від прийняття, вивчення та врахування історичного досвіду науки.

Важливу роль у становленні спеціальної педагогіки як науки, відіграла друга половина XX – початок XXI ст. коли європейські країни вперше визначили не лише рівність людей незалежно від їхнього здоров'я та наявності особливостей розвитку, але і їх право на самовизначення. Системно хронологічний аналіз здобутків відомих дефектологів України дозволить досягнути та усвідомити науковий досвід учених.

В розвиток спеціальної педагогіки великий внесок зробили такі вчені як І.Г Єременко, Н.Ф Засенко, В.А Лапшин, Ю.В Рібцун, С.П Миронова, Н. М Назарова, В.М Синьов, Л.І Фомічова, М.К Шеремет та ін. Професійний та життєвий шлях В.І. Бондаря розглядали такі спеціалісти як В.А. Гладуш, В. П. Андрущенко та інші дослідники спеціальної педагогіки.

Метою роботи є розглянути основні наукові доробки академіка В.І. Бондаря та визначити його роль у становленні та розвитку спеціальної педагогіки.

Спеціальна педагогіка це відмова від дискримінації людей з обмеженими можливостями заради їх повної соціалізації, а також, реалізації їх потенціалу у суспільстві, яка перш за все, передбачає можливість здобуття освіти та майбутньої професійно-трудової діяльності [9, с. 42].

«Дефектологія – наука про психофізіологічні особливості розвитку дітей з фізичними і психічними порушеннями (з порушеннями слуху, зору, затримкою психічного розвитку, порушеннями мовлення, опорно-рухового апарату, розумової діяльності), закономірності їх виховання, навчання і трудової підготовки» [5].

Під час становлення та розвитку спеціальної педагогіки, важливу роль відігравали як науково – дослідницькі установи, так і інститути педагогіки в Україні, що брали активну участь у підготовці дефектологів. З розвитком суспільства стверджується ідея про можливість і необхідність спеціально організованого навчання дітей з порушеннями психічного та фізичного розвитку. Водночас розпочинає своє становлення соціально-педагогічна модель допомоги [8, с. 2].

Бондар Віталій Іванович професор, дослідник та доктор педагогічних наук, академік Національної академії педагогічних наук України, почав формувати свої інтереси у досить юному віці в аудиторіях інституту. У 1960 році, майбутній професор вдало склав іспити та потрапив на дефектологічне відділення педагогічного факультету Київського державного педагогічного інституту (КДПІ) імені О.М. Горького (нині Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова).

Завдяки палкому інтересу до науково-дослідницької діяльності В.І. Бондар залишився працювати асистентом кафедри олігофренопедагогіки. Після вдалих виступів на конференціях із дефектології в Санкт-Петербурзі, Москві, Шауляї, згодом стає аспірантом Інституту дефектології АПН СРСР (1968р.).

Протягом навчального процесу, активно вивчає як практичні, так і теоретичні засади професії, що входять «до збірника наукових праць, та публікуються у журналі «Дефектологія»: «Навчання і виховання дітей з вадами у фізичному та розумовому розвитку», «Про формування рухових трудових навичок у учнів допоміжної школи», «Про вплив умов самоконтролю на формування рухових трудових навичок у учнів допоміжної школи» та інші.

Під керівництвом професора Б.І.Пінського, він проводить дослідження на тему «Вплив методу навчання на формування рухових трудових навичок у учнів молодших класів допоміжної школи». Базою даного дослідження є думка про те, «що по закінченні школи учні зазвичай не продовжували навчання, а йшли працювати на виробництво» [7].

Тобто, значну роль у їх житті відіграють саме «методи навчання», тому що саме від них залежить рівень вмій та трудових навичок, які набуває особа під час навчального процесу, які своєю чергою впливають на суспільно-корисну трудову діяльність. В.І. Бондар помітив, під час дослідження, що на перше місце педагоги ставлять у навчанні метод показу, під час якого учні виконують трудове завдання «під диктовку». За таких умов, вони не виконують потрібних для успіху цієї роботи розумових операцій, тобто рівень самостійної роботи перебуває на низькому рівні. Після таких спостережень, науковець детально розглянув такі методи як показ, корекційні прийоми та пояснення (словесні).

«Результати експериментального дослідження В.І. Бондаря засвідчили, що процес формування рухових трудових навичок в учнів молодших класів допоміжної школи характеризується низкою суттєвих особливостей, зумовлених порушеннями пізнавальної діяльності та моторики» [3, с. 3-6].

У 1992 р. В.І. Бондар став першим, хто детально розглянув тенденції прогресу у теоретичній та практичній частині професійної реалізації розумово відсталих дітей в Україні. Дослідження було проведене в рамках докторської дисертації «Розвиток теорії і практики професійно-трудоного навчання учнів допоміжних шкіл України (1917-1990 р.р.)». Також, йому вдалося розробити нові концепції, що дозволяли підвищити ефективність процесу вирішування завдань підготовки і включення випускників допоміжних шкіл до ринку праці та самостійної відповідальності. Дослідження дало змогу розкрити пряму залежність якості навчання та виховання розумово відсталих дітей від того, яку думку сформували вчені-дефектологи та практики про їх навчально-пізнавальні здібності. [4, с. 5].

у 1988 році, проявляє активну дослідницьку позицію у створенні десятих класів з виробничим навчанням для допоміжних шкіл. Свою думку, а також, теоретичні та практичні підстави до неї, В.І. Бондар розкриває у своїй монографії «Підготовка учнів допоміжної школи до самостійної трудової діяльності». Праця містить фактичне обґрунтування про необхідність технічної і спеціальної підготовки учнів до певного виду виробничої праці.

Наукові дослідження В.І. Бондаря, за участі Міністерства освіти і науки України, сприяли розвитку таких проектів як «Положення про спеціальні загальноосвітні школи-інтернати», «Положення про класи і групи інтегрованого навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітньому просторі». Також уперше, під керівництвом дослідника, було розроблено Державний стандарт початкової освіти дітей, які потребують корекції фізичного чи розумового розвитку. Даний документ містить Базовий навчальний план для усіх видів спеціальних шкіл та передбачає зміни у навчанні відповідно до попиту соціально-економічного рівня суспільства, а найголовніше, враховує потенційні можливості учнів та зорієнтований на їх максимально повну адаптації у суспільстві. [6].

За редакцією В.І. Бондаря, видається важливий та цінний для вчених, науковців, практиків, студентів посібник «Спеціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник». Він містить досить значний обсяг матеріалу у загальній формі, що стосується навчання, виховання та реабілітації дітей з особливостями психофізичного розвитку.

У 1998 році В.І. Бондар стає заслуженим працівником народної освіти України, а через рік, його обрали дійсним членом (академіком) АПН України. У 2002 р. – член міжвідомчої координаційної ради Кабінету Міністрів України з питань ранньої соціальної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

У 2009 році разом з А.М. Ільченко видають навчальний посібник «Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М.Монтессорі», у якому вони висвітлюють особливості роботи є спробою висвітлення особливостей роботи італійського педагога з дітьми різних категорій, зокрема з тими, які мали порушення інтелектуального розвитку. Також, до посібника увійшли теоретичні та практичні здобутки медико-педагогічної системи виховання розумово відсталих дітей відомих вчених П. Пінеля, Ж. Ескіроля, Ж. Ітара, Е. Сегена, філософські погляди на природу й процеси розвитку дитини Ж.-Ж. Руссо, Й. Песталоцці, Ф. Фребеля, Дж. Локка [2].

З 2017 року В.І. Бондар працює на посаді професора кафедри спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти, з 2019 року – професор кафедри спеціальної педагогіки. Під науковим керівництвом академіка В.І. Бондаря і за його участю проведено фундаментальні дослідження, присвячені становленню і розвитку спеціальної освіти в Україні. Так, В.П. Андрущенко підкреслює: «Навряд чи когось потрібно переконувати в тій простій, але фундаментальній тезі, що освіта має унікальне суспільне значення саме тому, що «через неї» проходять всі, хто хоче жити в суспільстві і суспільним чином» [1, с. 3].

Отже, роль В.І. Бондаря у розвитку навчання, виховання та допомоги дітям з особливими потребами, важко переоцінити, адже саме його дослідницькі роботи допомогли створити підручники, навчальні плани, програми, методичні посібники з варіативним орієнтиром. А висновки, та результати досліджень його дисертацій, удосконалили систему адаптація випускників з точки зору соціально-трудовай вагомості.

Також, його праці вплинули на структуру системи професійно-трудового навчання та виробничу діяльність надалі. Таким чином, В.І. Бондар позитивно вплинув на розвиток спеціальної освіти в Україні, та перш за все, на підготовку педагогів-вчителів трудового навчання та їх кваліфікацію.

Література

1. Андрущенко В. П. Інноваційна стратегія розвитку освіти як підґрунтя «українського прориву». *Вісник Інституту розвитку дитини*. Сер. : Філософія, педагогіка, психологія : зб. наук. праць. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 5. С.6–14.

2. Бондар В. І., Ільченко А. М. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі : навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАА, 2009. 252 с.

3. Бондарь В. И. Влияние характера обучения на формирование двигательных трудовых навыков у учащихся младших классов вспомогательной школы : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 21970. Москва, 1971. 16 с.

4. Бондарь В. И. Развитие теории и практики профессионально-трудового обучения учащихся вспомогательных школ Украины /1917–1990 гг./ : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.03. Київ, 1992. 44 с.

5. Бондар В. І., Засенко В. В. Дефектологія. *Енциклопедія сучасної України 2007 р.* URL : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=23856.(дата звернення : 19.10.2020).

6. Бондар В. І. : біобібліографічний покажчик / за наук. ред. В. І. Бондаря. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 219 с.

7. Гладуш В. А. Внесок академіка В.І. Бондаря та його наукової школи у теорію та історію спеціальної педагогіки й психології. *Корекційна педагогіка : наук. часопис*. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 7с.
8. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна допомога особам з психофізичними порушеннями, як сіспільний феномен та об'єкт спеціальної педагогіки. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2013. 7 с.
9. Мардахаєв, Л. В., Орлова Е. А., Колесник Н. Т. *Специальная педагогіка : учебник для бакалавров / отв. ред. Л. В. Мардахаєв, Е. А. Орлова*. Москва : Юрайт, 2015. 447 с.

ДЕЯКІ ФІЛОСОФСЬКІ, ПЕДАГОГІЧНІ І ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ В УКРАЇНІ

Пономарьова Г.Ф.

Нинішню добу, на наше переконання, можна характеризувати як період становлення нових парадигм в теорії освіти, зокрема національної.

Аналіз філософських ідей А. Бергсона, В. Дільтея, Г. Зіммеля та інших засвідчує, що вони досить чітко окреслюють потребу в онтологічному обґрунтуванні людського життя і вповні можуть залишатись вихідними в реалізації сучасної освітньої парадигми. До таких ідей слід віднести онтологію життя як первинної реальності, цілісного органічного процесу без відокремлення матерії і свідомості буття і духу; ідею про те, що наукове раціональне знання завжди супроводжує «доінтелектуальне», ірраціональне сприйняття життєвої реальності через певні відчуття, символи, образи.

Класики філософської думки, у тому числі А. Камю, Ф. Ніцше, К. Юнг, спонукають нас до висновку, що наука в сучасних закладах освіти не виконує своєї світоглядної функції, оскільки не є достатньо орієнтовно-теоретичною для людини. Ми усвідомлюємо дещо дискусійний характер цього висновку, але наголошуємо на важливості пізнання духовного і природного у їх єдності. Природа має пізнаватися цілісно, не лише шляхом установлення причиново-наслідкових закономірностей, а й у ціннісно-олюдненій якості, про що об'єктивно заявляє І.Зязюн [2].